

ENS-STIC-802

Guia d'auditoria

Fitxa del document

Títol	Guia d'auditoria ENS-STIC-802
--------------	-------------------------------

Versió	Redactat/Revisat per	Aprovat per	Data aprovació	Data publicació
2.0	ANC-AD	ANC-AD	Gener 2025	

Registre de canvis			
Versió	Pàgines	Data de modificació	Motiu del canvi
2.1	29	30/07/2024	Canvis realitzats per les modificacions efectuades en l'ENS-AD, pel que es disposa en el Decret [...], del [...], de modificació del Decret 417/2022, del 12-10-2022, d'aprovació del Reglament de l'Esquema Nacional de Seguretat del Principat d'Andorra: - Introducció dels calendaris de compliment a aplicar a l'ENS-AD. - Modificació del tipus d'auditoria i de l'equip d'auditoria. - Eliminació de l'Annex A (Equip Auditor).

Propietari del document: ANC-AD
--

PRÒLEG

L'ús massiu de les tecnologies de la informació i les telecomunicacions (TIC), en tots els àmbits de la societat, ha creat un nou espai, el ciberespai, on es produiran conflictes i agressions, i on hi ha ciberamenaces que atemptaran contra la seguretat nacional, l'estat de dret, la prosperitat econòmica, l'estat de benestar i el normal funcionament de la societat i de les administracions públiques i entitats privades.

La Llei 22/2022, de 9 de juny, , encomana a l'Agència Nacional de Ciberseguretat d'Andorra (ANC-AD) l'exercici de les funcions relatives a la seguretat de les tecnologies de la informació, i de protecció de les xarxes d'informació alhora que confereix Secretari d'Estat de Transició Digital i Projectes Estratègics la responsabilitat de dirigir l'ANC-AD.

El Decret 417/2022, de 19 d'octubre, pel qual es regula l'Esquema Nacional de Seguretat d'Andorra en l'àmbit de les entitats que presten serveis "importants" (ENS-AD, en endavant), al qual es refereix l'article 4-2-a de la Llei 22/2022, de 9 de juny , estableix la política de seguretat en la utilització de mitjans electrònics que permeti una protecció adequada de la informació.

En definitiva, la sèrie de documents ENS-STIC s'elaboren (adaptats del CCN-CERT) per donar compliment a les comeses de l'Agència Nacional de Ciberseguretat d'Andorra i al reflectit en l'Esquema Nacional de Seguretat d'Andorra, conscients de la importància que té l'establiment d'un marc de referència en aquesta matèria que serveixi de suport perquè el personal de les entitats afectades, i en ocasions, ingrata tasca de proporcionar seguretat als sistemes de les TIC sota la seva responsabilitat.

Marc Rossell i Soler
Secretari d'Estat de Transformació digital i Telecomunicacions

ÍNDEX

1. MARC DE REFERÈNCIA.....	5
2. OBJECTE DE L'AUDITORIA.....	5
3. DESENVOLUPAMENT I EXECUCIÓ DE L'AUDITORIA	6
3.1 DEFINICIÓ DE L'ABAST I OBJECTIU DE L'AUDITORIA.....	6
3.2 EQUIP AUDITOR	7
3.3 PLANIFICACIÓ DE L'AUDITORIA.....	8
3.4 EVIDÈNCIES DE L'AUDITORIA	11
3.5 ELABORACIÓ I PRESENTACIÓ DE LES TROBALLES DE L'AUDITORIA	14
3.6 PRESENTACIÓ DE L'INFORME D'AUDITORIA.....	15
3.7 DICTAMEN FINAL DE L'INFORME D'AUDITORIA	17
3.8 CALENDARIS DE CUMPLIMENT D'APLICACIÓ DE L'ENS-AD	18
ANNEX A. INCORPORACIÓ D'EXPERTS TÈCNICS A L'EQUIP D'AUDITORIA	20
ANNEX B. MODEL D'ACORD DE CONFIDENCIALITAT	21
ANNEX C. GLOSSARI	22
ANNEX D. BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA.....	29

1. MARC DE REFERÈNCIA

1. Aquesta guia estableix unes pautes de caràcter general que són aplicables a entitats de diferent naturalesa, dimensió i sensibilitat sense entrar en casuístiques particulars. S'espera que cada organització les particularitzi per a adaptar-les al seu entorn singular.
2. Aquesta guia d'auditoria de l'Esquema Nacional de Seguretat d'Andorra (d'ara endavant, l' "ENS-AD"), s'enquadra dins dels requisits de la Llei 22/2022, del 09 de juny, i el decret 417/2022 de 19 d'octubre de 2022, de mesures per a la seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació (d'ara endavant la "Llei NIS-AD"). Així mateix, està Guia d'Auditoria, està subjecta a una modificacions segons el determinat en el Decret [...], del [...], de modificació del Decret 417/2022, del 12-10-2022, d'aprovació del Reglament de l'Esquema Nacional de Seguretat del Principat d'Andorra.
3. Aquesta guia serà d'ús per als sistemes d'informació compresos en els àmbits subjectiu i objectiu d'aplicació segons disposa de l'ENS-AD.
4. Aquesta guia té l'objectiu de canalitzar d'una forma homogènia la realització de les auditories, ordinàries o extraordinàries, establint unes premisses mínimes en la seva execució, sense que per tant, això impliqui una limitació en l'aplicació de metodologies o esquemes de treball propis de l'equip d'auditoria i la corresponent emissió d'una opinió objectiva i independent en l'informe d'auditoria, sempre que es desenvolupi dins dels objectius i abastos requerits.
5. Els sistemes d'informació, els quals es trobin compresos en l'àmbit d'aplicació l'ENS-AD seran objecte d'una auditoria externa ordinària anual, que verifiqui el compliment dels requeriments d'aquest Esquema.

2. OBJECTE DE L'AUDITORIA

6. Donar compliment al que s'estableix en l'ENS-AD.
7. Emetre una opinió objectiva, basada en els principis d'integritat, presentació imparcial, deguda cura professional, confidencialitat, i enfocament basat en l'evidència, sobre aquest compliment de tal forma que permeti als responsables corresponents, prendre les mesures oportunes per a esmenar les deficiències identificades, si n'hi hagués, i atendre les observacions que pogués haver identificat l'Equip Auditor i en el seu cas , possibilitar l'obtenció de la corresponent certificació tal com disposa l'ENS-AD.
8. L'objectiu final de l'auditoria és sustentar la confiança que mereix el sistema auditat sobre el nivell de seguretat implantat; tant internament com enfront de tercers, que poguessin estar relacionats, és a dir, calibrar la capacitat del sistema per a garantir la integritat, disponibilitat i confidencialitat dels serveis prestats i la informació tractada, emmagatzemada o transmesa.

3. DESENVOLUPAMENT I EXECUCIÓ DE L'AUDITORIA

9. Com tota auditoria de sistemes de les tecnologies de la informació, que inclou normalment, els aspectes de seguretat dels sistemes, aquesta ha de realitzar-se d'una forma metodològica que permeti identificar clarament:
 - L'abast i objectiu de l'auditoria.
 - Els recursos necessaris i apropiats per a realitzar l'auditoria (equip auditor), segons el que s'estableix en els Annexos A i B d'aquesta guia.
 - La planificació preliminar o requisits d'informació previs al desenvolupament del pla d'auditoria, i a l'execució de les proves que es considerin necessàries.
 - L'establiment d'un pla d'auditoria detallat amb les activitats, revisions i proves d'auditoria previstes.
 - La presentació, dels resultats individuals de les proves, a les persones involucrades amb aquests resultats, per a la seva confirmació sense valoracions respecte als resultats finals.
 - L'avaluació global dels resultats de l'auditoria en relació a l'objectiu i abast definits i als requisits de la Llei NIS-AD.
 - La confecció, presentació i emissió formal de l'Informe d'Auditoria.
10. La metodologia aplicada ha de permetre comprovar, a través dels registres i evidències d'auditoria, la consecució d'aquests passos, les limitacions que s'hagin pogut produir en el desenvolupament de les tasques, i les activitats realitzades.
11. Per a una consecució eficaç de l'auditoria, l'equip auditor verificarà que les mesures de seguretat per al sistema auditat s'ajusten als principis bàsics de Llei NIS-AD i satisfan els requisits mínims de seguretat.

3.1 DEFINICIÓ DE L'ABAST I OBJECTIU DE L'AUDITORIA

12. L'objectiu i abast de l'auditoria han d'estar clarament definits, documentats i consensuats entre l'equip auditor i l'entitat a la qual li apliqui l'ENS-AD.
13. Les auditories podran ser requerides per l'Autoritat Nacional Competent definides a la Llei NIS-AD sobre la seguretat del sistema d'informació objecte d'aquestes. Per tant, és necessari establir amb claredat abans de concretar la realització de l'auditoria, l'objectiu i l'abast d'aquesta.
14. S'aplicarà el procediment de determinació de la conformitat que, amb caràcter ordinari, verifiqui el compliment dels requeriments contemplats a l'ENS-AD.
 - Els sistemes a auditar:
 - Requeriran d'una auditoria externa per a la seva declaració de conformitat que haurà de realitzar-se anul·lament de forma ordinària o quan es produeixin modificacions substancials en el sistema de forma extraordinària en els terminis que marca l'ENS-AD.

15. Considerant que les xarxes de comunicacions, tenen interconnexions amb altres entitats públiques i privades, la descripció detallada de l'abast de l'auditoria és essencial, és a dir, establir clarament l'extensió i el límit fins a on s'audita.
16. Les mesures de seguretat a auditar poden abastar mesures de naturalesa diversa (organitzativa, física i lògica, entre altres). Per tant, com a part de la definició de l'abast de l'auditoria, és necessari abans de començar-la, identificar els elements que entren dins d'aquesta.
17. És imprescindible que es defineixi, preliminarment, si existeix alguna informació que, per indicació del Responsable del Sistema del Servei o del de Seguretat, no estarà accessible a l'equip auditor, devent avaluar si aquesta és una limitació per a realitzar l'auditoria d'acord amb el que es preveu en la Llei NIS-AD. Si és així, i es decideix continuar amb el procés d'auditoria, aquesta limitació ha de reflectir-se en l'Informe d'Auditoria, informant a l'Autoritat Nacional Competent corresponent.
18. Per a assegurar l'objectivitat de les tasques d'auditoria no inclouran en cap cas l'execució d'accions que puguin ser considerades com a responsabilitats de consultoria o similars, com ara implantació o modificació d'aplicacions relacionades amb el sistema auditat, redacció de documents requerits per l'ENS-AD o procediments d'actuació, així com recomanacions particulars sobre productes o solucions concretes, entre altres.

3.2 EQUIP AUDITOR

19. L'equip auditor extern haurà d'estar compost per professionals (Responsable d'auditoria, auditors, i experts tècnics, alguns poden actuar amb ambdós rols a la vegada) que garanteixi que es disposa dels coneixements suficients, d'acord amb l'abast establert, per a assegurar l'adequada i ajustada realització de l'ENS-AD. Aquest equip d'auditoria extern haurà de ser independent a l'organització auditada i ha de tindre experiència en l'àmbit de la seguretat de la informació.
20. Aquest equip extern és necessari complir amb els següents requisits:
 - L'organització auditada serà participant de l'auditoria, sent col·laboradora en tot moment. Mentre que l'equip auditor extern serà l'encarregat de la realització de l'auditoria, de l'emissió de l'informe, i conseqüentment, dels resultats de l'auditoria. El pla d'auditoria ha d'establir amb claredat la responsabilitat i assignació de funcions a cada integrant de l'equip auditor.
 - La propietat dels documents de treball i de les evidències, així com la responsabilitat per l'emissió de l'informe i el seu contingut han de ser sempre inequívokes tant en l'obertura de l'auditoria, com en el seu informe final.
 - A l'ésser una auditoria executada per un equip extern, els integrants hauran de signar les preceptives clàusules de confidencialitat, incloent-hi

les clàusules aplicables de la legislació de tractament de dades de caràcter personal.

- En cas de necessitar la incorporació d'experts tècnics independents, aquests també han de signar una clàusula de confidencialitat.
21. L'equip auditor, en el disseny de les seves proves i revisions, no ha de limitar-se a la revisió de documents, ja que l'objectiu de l'auditoria és obtenir evidències eficaces per a avaluar i sustentar si, en la pràctica, les mesures de seguretat auditades són adequades per a protegir la integritat, disponibilitat, i confidencialitat de la informació tractada, emmagatzemada o transmesa pel sistema auditat.
 22. Els components de l'equip d'auditoria hauran de tenir una formació suficient en auditoria de sistemes d'informació, i en seguretat. Si es considera necessari per la complexitat tecnològica o dimensions de l'entorn a auditar, es podran incorporar experts en determinades matèries segons s'estableix en l'Annex A.
 23. El responsable d'auditoria haurà d'assegurar que:
 - Disposa dels coneixements tècnics necessaris per a abordar l'auditoria d'una forma eficient.
 - Es realitzen les accions necessàries, en l'etapa preliminar, per a garantir que tots els integrants de l'equip entenen i coneixen l'estructura organitzativa i tècnica del sistema a auditar, els serveis que presta, i l'objectiu i l'abast de l'auditoria.
 - Tots els auditors coneixen la Llei NIS-AD i, en la mesura de les tasques assignades, els requisits de seguretat d'una altra legislació aplicable, i en particular, la relativa a tractament de dades de caràcter personal LQPD.
 - S'ha dut a terme el pla d'auditoria previst i aprovat, i que les desviacions al programa, o les seves modificacions, estan degudament fonamentades i registrades.

3.3 PLANIFICACIÓ DE L'AUDITORIA

24. Per a la realització de l'auditoria és necessari realitzar una planificació preliminar que, fonamentalment, consisteix a establir els requisits d'informació i documentació necessaris i imprescindibles per a:
 - Establir i desenvolupar el pla d'auditoria.
 - Concretar els coneixements necessaris de l'equip d'auditoria.
 - Definir l'agenda de revisions, reunions i entrevistes.
 - Definir les revisions i proves de realitzar.
 - Adjudicar les tasques als components de l'equip auditor i experts.
 - Els criteris d'auditoria i qualsevol document de referència.
25. La documentació mínima a requerir per a concretar la planificació detalladament de l'auditoria del compliment de la Llei NIS-AD és:

- Documents signats per l'òrgan superior corresponent que mostrin el coneixement i l'aprovació formal de les decisions en matèria de política de seguretat.
 - Organigrama dels serveis o àrees afectades, amb descripció de funcions i responsabilitats.
 - Identificació dels responsables: de la informació, dels serveis, de la seguretat i del sistema.
 - Descripció detallada del sistema d'informació a auditar (programari, maquinari, comunicacions, equipament auxiliar, ubicacions i similars).
 - Categoria del sistema segons l' ENS-AD, incloent-hi els criteris d'identificació i valor dels nivells de les dimensions de seguretat que seran aplicable al sistema.
 - La Política de Seguretat.
 - La Política de Signatura Electrònica i Certificats (si s'empren aquestes tecnologies).
 - La Normativa de Seguretat.
 - Descripció detallada del sistema de gestió de la seguretat i la documentació que el substantia.
 - Informes amb el desenvolupament i resultat de l'apreciació del risc, incloent-hi la identificació d'escenaris de risc, la seva anàlisi i avaluació.
 - La Declaració d'aplicabilitat.
 - Decisions adoptades per a tractar els riscos.
 - Relació de les mesures de seguretat implantades per requisits legals o com a resultat de l'apreciació del risc.
 - Relació de registres d'activitat quant a les mesures de seguretat implantades i estat d'implantació.
 - Informes d'altres auditories prèvies (1 any si existeixen,) de seguretat relacionats amb els sistemes i serveis inclosos en l'abast de l'auditoria.
 - Informes de seguiment de deficiències detectades en auditories prèvies de seguretat, i relacionades amb el sistema a auditar.
 - Llista de proveïdors externs els serveis dels quals es veuen afectats o entren dins de l'abast de l'auditoria, i evidències del control realitzat sobre aquests serveis.
26. Amb el propòsit d'agilitzar i escurçar en la mesura del possible els temps d'auditoria en l'entitat auditada, és recomanable que aquesta faci arribar al responsable d'auditoria la documentació requerida en l'apartat anterior amb l'antelació suficient.
27. Segons la disponibilitat d'aquesta documentació, i d'acord amb els Responsables de la Informació del Sistema i del Responsable de la Seguretat, el responsable d'auditoria determinarà si és necessari rebre una còpia, o bé, segons el cas, és suficient amb una presentació d'aquesta documentació, per part d'aquests responsables.

28. No obstant això, és aconsellable per a una planificació ajustada de les proves detalladament, que es pugui disposar de còpies (en suport electrònic) d'alguna d'elles com a evidència, o per a facilitar la planificació de les proves i assignació de tasques als integrants de l'equip auditor. En tots els casos l'equip auditor mantindrà una llista actualitzada de la documentació sol·licitada i la seva situació per permetre l'accés per a la seva revisió.
29. Cada entorn a auditar serà diferent i amb les seves pròpies configuracions i estructura organitzativa, per tant, és necessari tenir-les en compte a l'hora de:
- a) dissenyar les revisions i proves d'auditoria,
 - b) definir en què consistirà cadascuna d'elles,
 - c) i establir els recursos necessaris (de l'equip d'auditoria i dels serveis auditats).
30. Per a la planificació de l'auditoria es tindran en compte les següents premisses:
- Els criteris organitzatius de l'òrgan responsable del sistema auditat i la descripció de les funcions del personal afectats per aquest sistema.
 - Els criteris que poden auditar-se mitjançant la revisió de documentació, observació, entrevistes, qüestionaris o mostreig.
 - La selecció de mesures de seguretat a verificar quant al seu compliment tal com han estat aprovades.
 - Les revisions que haurien de realitzar-se mitjançant l'execució de proves tècniques (accessos, visualització de registres, edició de paràmetres de seguretat, observació i fotografia, si és aplicable, de les mesures de seguretat física, etc.), establint mostres d'elements a revisar. L'objectiu, en aquest cas, és comprovar el compliment i l'observança de determinades normes de seguretat.
 - Les proves podran realitzar-se sobre la base de mostres, però l'equip auditor ha de sustentar que la mostra d'elements seleccionada per a una prova determinada, és prou representativa, per a garantir la solvència dels resultats.
 - Les evidències que s'espera obtenir en cada prova i quins són ineludibles per a documentar la realització de la prova, documentant aquelles que per restriccions de propietat industrial o seguretat no sigui factible la seva obtenció, encara que sí la seva verificació per l'auditor.
 - Assignació de tasques a cada integrant de l'equip d'auditoria segons la seva qualificació i experiència, i assignació de tasques als experts. Haurà de deixar-se constància de la supervisió del seu treball.
 - Si existeixen informes recents d'auditoria prèvies (internes o externes) que hagin inclòs la revisió d'elements afectats per la present auditoria, aquests podran considerar-se en la planificació i no repetir proves, sempre que:
 - D'acord amb la informació inicial rebuda, no s'hagin modificat les mesures de seguretat, i es pugui tenir accés a les evidències de les proves realitzades en el seu moment. Si les mesures s'han modificat,

per qualsevol circumstància, ja sigui per raons de millora contínua, o per a solucionar deficiències identificades en l'auditoria anterior, la mesura de seguretat es tornarà a revisar.

- Aquestes auditories prèvies hagin tingut un grau d'objectivitat i qualificació sense incidències.

3.4 EVIDÈNCIES DE L'AUDITORIA

31. Les evidències d'auditoria poden obtenir-se a través de la inclusió dels següents mètodes i procediments en el Pla de l'auditoria intern, tenint com a referència així mateix la Llei NIS-AD:

- Gestió del Risc.

Tipus de proves: sustentació metodològica de la identificació d'escenaris de risc, la seva anàlisi i avaluació, la seva coherència i documentació, i verificació de l'inventari d'actius. - Metodologia d'anàlisi i gestió de riscos dels sistemes d'informació o en altres metodologies d'apreciació del risc reconegudes internacionalment. En aquest apartat no és aplicable la selecció de mostres.

- El marc organitzatiu i la segregació de funcions.

Tipus de proves: documentació de les polítiques i procediments (accessibilitat pel personal al qual afecta i actualització); la comunicació de les normes, de les responsabilitats i de la conscienciació del personal afectat sobre aquestes normes, polítiques i procediments. Es recomana que, a l'efecte d'una avaluació més representativa, es va entreveure no sols a càrrecs jeràrquics, sinó també a un altre personal de manera aleatòria.

- El marc operacional (Planificació, Control d'accessos, explotació, serveis externs, continuïtat del servei, i monitoratge del sistema).

Tipus de proves: avaluació, entre altres, de les proves fefaents de la continuïtat del servei, amb inclusió o no dels serveis externs; les autoritzacions i sol·licituds d'accés, el registre i seguiment dels incidents de seguretat; l'adequació dels drets d'accés que considerin la segregació de funcions, avaluació del control de capacitat dels sistemes, els mecanismes de control per a l'accés físic, la revisió dels registres d'activitat, la seva revisió i supervisió; la fortalesa de les mesures de seguretat de les comunicacions enfront d'atacs interns o externs; el control de canvis en aplicacions i sistemes; el compliment de contractes de propietat intel·lectual, etc.

- Les mesures de protecció (Protecció de les instal·lacions i infraestructures, Gestió del personal, Protecció d'equips, de les comunicacions, dels suports d'informació, de les aplicacions informàtiques, de la informació, i dels serveis).

Tipus de proves: avaluació, entre altres, de les proves fefaents de la protecció dels elements referenciats.

- La Declaració d'Aplicabilitat que recull les mesures de seguretat de que són rellevants per al sistema d'informació subjecte a l'auditoria.

Tipus de proves: evidència documental de la Declaració d'Aplicabilitat incloent totes les mesures de seguretat que són aplicable globalment o sistemàticament. En cas d'utilitzar mesures compensatòries es considerarà l'indicat

en l'Article 12 de l'ENS-AD, on la Declaració d'Aplicabilitat indicarà de manera detallada i documentada la correspondència entre les mesures compensatòries implantades i les mesures que compensen i el conjunt serà objecte de l'aprovació formal per part del responsable de seguretat.

- Els processos de millora contínua de la seguretat.

Tipus de proves: avaluar el cicle de maduresa del sistema de gestió de la seguretat del sistema d'informació auditat, criteris per a la revisió, no conformitats detectades, derivades o no d'accions, accions correctives i preventives, i agenda de millores.

- L'aplicació dels models de clàusula administrativa particular a incloure en les prescripcions administratives dels contractes corresponents (segons una mostra seleccionada d'aquests).

32. Per a definir els mètodes i procediments d'auditoria (verificació de les mesures de seguretat), l'equip auditor pot utilitzar guies i qüestionaris d'auditoria disponibles en associacions i col·lectius d'auditors, i les guies que pugui proporcionar l'ANC-AD que siguin aplicables al sistema auditat. Aquestes guies poden ser una bona base per a l'abast de l'auditoria, dissenyar proves adequades, mantenint sempre un criteri analític i de proporcionalitat. En l'Annex F s'inclouen referències d'aquestes guies.
33. El responsable de l'auditoria ha de valorar quina informació o documentació complementària és necessari sol·licitar al començament de l'auditoria, per a assegurar que es té un coneixement fidel de l'estat de la seguretat al començament d'aquesta, com poden ser, entre altres possibles i segons es consideri aplicable:
 - Llista del personal que ha deixat l'entitat recentment.
 - Còpia del registre d'incidències.
 - Còpia del registre d'activitat dels usuaris.
 - Registres de formació del personal afectat pel sistema auditat.
34. Aquest tipus d'evidències poden assistir a l'auditor en l'avaluació de si determinades mesures de seguretat s'han realitzat consistent i homogeniament.
35. Durant la definició de les proves a realitzar, es valorarà si és necessari sol·licitar comptes d'accés al sistema auditat per a alguns integrants de l'equip auditor, encara que haurà de minimitzar-se la necessitat d'intervenció directa per part de l'equip auditor en els sistemes del client, podent en el seu cas requerir que la verificació tècnica sigui realitzada per personal especialitzat de l'organització auditada sota supervisió de l'equip auditor.
36. Per a la realització de les proves d'auditoria, l'auditor tindrà en compte com a normes generals, les següents premisses:
 - La planificació de les proves a realitzar, especialment les d'observació i proves tècniques, és un element privatiu de l'equip auditor. Per tant, aquest no té obligació d'anticipar-les al personal auditat, excepte en el

que concerneix l'agenda o disponibilitat d'elements per a l'execució de la prova.

- En la realització de determinades proves com la verificació documental d'autoritacions, aprovacions o contractes, l'auditor podrà requerir la revisió dels documents. Aquests documents, en suport electrònic podran ser originals o constituir algun dels tipus de còpia, en relació a l'evidència a la qual hagin de servir a l'efecte de verificació (per exemple, en el cas en què, determinat document, pugui servir com a evidència d'una conclusió a incorporar en l'informe d'auditoria).
- La mostra seleccionada de mesures o documentació ha de ser suficient i rellevant per a satisfer-se del compliment objectiu de la prova, dins de l'abast i objectiu de l'auditoria. El responsable de l'auditoria pot decidir que s'ampliï la mostra si considera que la grandària d'aquesta no és suficient.
- L'equip auditor en avaluar no prejutjarà les mesures existents i deurà sempre considerar, objectivament, si s'ajusten al que es preveu en l'ENS-AD que resultin d'aplicació, així com d'aquells requisits específics que poguessin documentar-se en guies en funció del context intern o extern del sistema d'informació i si són efectives per a tractar realment els riscos identificats en l'Anàlisi de Riscos.
- Davant l'absència de determinada mesura, s'investigarà i analitzarà si existeixen altres mesures compensatòries, i en el seu cas, s'avaluarà l'eficàcia d'aquestes últimes. Quan s'hagi avaluat la implantació i efectivitat d'una mesura de seguretat sense detectar no conformitats (sempre de manera interna per la pròpia entitat), es prosseguirà amb el pla d'auditoria, assumint, per tant, la seva conformitat.
- Les entrevistes no es plantejaran de manera inductiva (conduir a una contestació concreta), sinó obertes (com es realitza determinada activitat o es concreta en la pràctica determinada mesura de seguretat). És a dir: no s'han de realitzar preguntes on la resposta, afirmativa o negativa segons el cas, estigui implícita en la pregunta, excepte per a confirmar les troballes de conformitat o de no conformitat amb els criteris d'auditoria obtinguts a partir de les evidències.
- Es ponderaran les respostes de les entrevistes, podent donar lloc a la realització de proves complementàries que no estaven previstes.

37. Per a les evidències l'auditor tindrà en compte com a normes generals, les següents:

- L'evidència recollida ha de ser suficient i rellevant perquè:
 - si no hi ha incidències a comunicar, s'acrediti la realització adequada de la prova i els seus resultats.
 - si hi ha troballes de no conformitat (considerades internament per l'entitat) a incloure en l'informe, s'evidenciï clarament l'incompliment persistent o una indiscutible deficiència de seguretat, i no aquelles situacions excepcionals o puntuals, si

estan reportades, controlades, i aprovades, tret que l'excepcionalitat no hagués d'haver estat aprovada, pel risc que pogués implicar, segons el judici objectiu i sustentat de l'auditor.

- La verificació de la documentació haurà de fonamentar-se en les conclusions de la revisió, i els possibles aclariments rebuts posteriorment.
- Les conclusions o informació recollida en una entrevista, per a poder ser considerades com a evidències d'auditoria, hauran de correspondre a una declaració de fets, de personal que intervingui directament en el procediment.
- Els correus electrònics, en la mesura que involucri a diverses persones dins de l'abast de l'auditoria, poden servir, en determinats casos, també com a prova d'auditoria.
- Les proves d'observació (per exemple, seguretat física) hauran d'estar documentades detallant la data i lloc o actiu observat.
- Les evidències que es recullin han d'evitar, en la mesura del possible, contenir dades de caràcter personal, o si és necessari com a evidència, que els continguin, ha d'utilitzar-se algun mecanisme (supressió, ratllat, etc.) que impedeixi la seva divulgació.
- Els documents de treball de l'equip auditor (planificació, documentació revisada, evidències, actes de reunions, llistats, còpies de pantalles, i evidències similars del treball realitzat, en suport electrònic) hauran de mantenir-se com a mínim durant els dos anys següents degudament referenciats i arxivats, així com custodiats i protegits, ja que poden ser requerits per l'Autoritat Nacional Competent.
- Quan l'equip auditor, en el curs de les seves observacions, descobreix una irregularitat significativa de fàcil resolució, pot informar immediatament el Responsable de la Seguretat perquè prengui les mesures correctives oportunes anotant a l'informe final la mesura correctiva presa.

3.5 ELABORACIÓ I PRESENTACIÓ DE LES TROBALLES DE L'AUDITORIA

38. L'objectiu principal de la presentació dels resultats de les revisions i proves, abans de l'emissió de l'informe d'auditoria, és confirmar els fets i les situacions detectades o identificades com a resultat de les proves i revisions realitzades. Aquesta presentació tindrà un caràcter objectiu, sense valoracions subjectives, ni al·ludint a la valoració dels resultats finals a plasmar en l'informe, que és l'opinió professional de l'auditor.
39. Aquesta presentació és fonamental per a l'eficàcia de l'informe d'auditoria posterior, en confirmar que els resultats, de les revisions i les proves, són certs, i que no existeix una altra informació, que per no haver estat considerada o no estar disponible en el seu moment, podria canviar l'avaluació del compliment de determinat requisit de seguretat.

40. Tots els resultats de proves, relacionats entre si o que es refereixin a una mateixa no conformitat, seran agrupats en l'informe, encara que s'inclogui un detall de les deficiències de manera individual, en un annex a l'Informe d'Auditoria.

3.6 PRESENTACIÓ DE L'INFORME D'AUDITORIA

41. Una vegada confirmats els fets i deficiències resultants de les revisions i proves d'auditoria, es recolliran en un informe que haurà de presentar-se al Responsable del Sistema i al Responsable de la Seguretat. Els informes d'auditoria seran analitzats pel Responsable de Seguretat competent, que elevarà les conclusions al Responsable del Sistema perquè adopti les accions correctives adequades.
42. L'informe d'auditoria haurà de dictaminar sobre l'adequació de les mesures exigides. Deurà, igualment, incloure les dades, fets i observacions en què es basin els dictàmens aconseguits.
43. Ates que l'informe d'auditoria es basarà en el compliment aconseguit del prescrit en l'ENS-AD i en concret en les mesures de seguretat que resultin d'aplicació, així com d'aquells requisits específics que poguessin documentar-se en guies en funció del context intern o extern del sistema d'informació, identificant, en el seu cas, les troballes de conformitat, no conformitat i observacions que es detectin, així com els registres, declaracions de fets o qualsevol altra informació pertinent i verificable en què es basin les conclusions aconseguides.
44. Les troballes de no conformitat es classificaran atenent els següents graus:
- “No Conformitat Menor”: Es documentarà una “No Conformitat Menor” davant l'absència o la fallada en la implantació o manteniment d'un o més dels requisits de l'ENS-AD, incloent-hi qualsevol situació que pogués, sobre la base d'una evidència objectiva, sustentar un dubte significatiu sobre la conformitat del sistema d'informació amb un o més de tals requisits.
 - “No Conformitat Major”: Es documentarà una “No Conformitat Major” quan es detectin “No Conformitats Menors” en relació amb qualsevol dels preceptes continguts en la Llei NIS-AD, o en el Marc organitzatiu, o en algun dels subgrups que integren el Marc operacional o les Mesures de protecció (Planificació, Control d'Accessos, Explotació, Serveis Externs, Continuitat del Servei, Monitoratge del Sistema, Protecció de les Infraestructures, Gestió del Personal, Protecció d'Equips, Comunicacions, Suports d'Informació, Aplicacions Informàtiques, Informació o Serveis) que, avaluades en el seu conjunt, puguin implicar l'incompliment de l'objectiu del Grup o Subgrup considerats.
45. Es documentarà una Observació quan es trobin evidències de, una feblesa, una vulnerabilitat o una situació que, sense comprometre qualsevol àrea del sistema de gestió definida en l'ENS-AD o per l'organització, pugui, en l'actualitat o en el futur, derivar en un problema.

46. L'informe d'Auditoria haurà de contenir la informació adequada i suficient per a facilitar i justificar la decisió per obtenir la corresponent certificació, com a mínim:
- Existeix un sistema de gestió de la seguretat de la informació, documentat i amb un procés regular d'aprovació per part de la direcció.
 - La Política de Seguretat respon a la missió i objectius de seguretat de l'organització.
 - L'organització defineix els rols i funcions dels responsables de la informació, els serveis, els actius i la seguretat del sistema d'informació, detallant procediments per a la resolució de conflictes entre aquests responsables quan pugui donar-se aquest supòsit, i verificant que s'han designat persones per a aquests rols sota el principi de "separació de funcions".
 - S'ha realitzat una apreciació del risc, incloent-hi la identificació d'escenaris de risc, l'anàlisi de les conseqüències i la seva probabilitat, i l'avaluació de la seva acceptabilitat o inacceptabilitat per a l'organització, amb revisió i aprovació regular.
 - Detall del nivell de seguretat en cadascuna de les dimensions recollides en l'ENS-AD.
 - Es compleixen les mesures de seguretat en funció de les condicions d'aplicació en cada cas.
 - Una referència a la versió de la Declaració d'Aplicabilitat, que inclogui el nivell en cada dimensió per a cada mesura de seguretat de l'ENS-AD aplicable.
 - Existeix un procés de millora contínua de la gestió de la seguretat.
 - Les àrees organitzatives, mòduls o funcions del sistema d'informació cobertes per l'auditoria, incloent-hi els requisits de certificació i les ubicacions que van ser auditades, les pistes d'auditoria seguides i les metodologies d'auditoria utilitzades.
 - Els detalls de les conformitats i no conformitats identificades es justificaran mitjançant evidències objectives i la seva correspondència amb els requisits de l'ENS-AD o altres documents requerits per a la Certificació.
 - El dictamen per part de l'equip d'auditoria sobre si el sistema d'informació de l'auditat ha de ser certificat o no, amb informació que suporti aquesta conclusió.
47. L'equip auditor no lliurarà ni concedirà accés a l'informe d'auditoria a tercers diferents dels indicats en el paràgraf anterior, excepte per imperatiu legal o mandat judicial.
48. L'Informe d'Auditoria es presentarà en format electrònic i estant degudament signat pel responsable de l'auditoria, la direcció de l'entitat i serà remès a l'Autoritat Nacional Competent a través del DSI (Delegat de la seguretat de la informació) al repositori electrònic habilitat per cada entitat per part de l'ANC-AD. L'esquema de l'informe inclourà com a mínim:
- Data d'emissió de l'informe.

- Una secció d'abast, detallant la seva extensió i limitacions, i incloent l'objectiu de l'auditoria, amb la deguda identificació del sistema o sistemes auditats.
- Breu descripció del procés metodològic aplicat per a realitzar l'auditoria.
- Identificació de la documentació revisada.
- Indicació de si hi ha hagut alguna limitació en la realització de l'auditoria, que impedeixin a l'equip auditor formar-se una opinió sobre determinats criteris de l'auditoria, incloses mesures de seguretat.
- Una secció d'informe executiu resumint els punts forts, les febleses (resum de les no conformitats i observacions) i oportunitats de millora, i incloent un resum general del grau de compliment.
- Les recomanacions en cap cas hauran de ser tancades, sinó suggeriments generals de les diferents alternatives possibles, quan sigui aplicable, a considerar pels responsables de la seguretat.
- Les recomanacions estaran sempre basades en l'existència d'un risc i sustentades degudament, o ben relacionades amb un incompliment fefaent i precís dels requisits bàsics i mínims.
- En annexos es podrà descriure els detalls i resultats de les proves que permeten arribar a les conclusions de l'informe executiu, agrupant-los pels apartats de l'informe executiu.
- L'informe també podrà incloure com a annex les contestacions del Responsable de la Seguretat als comentaris abocats en l'informe, o les accions que es prendran per a solucionar les deficiències, si n'hi hagués.
- L'Informe d'Auditoria haurà de ser signat digitalment pel responsable de l'auditoria, i indicar els participants en l'equip d'auditoria en un annex o a continuació de la seva signatura.

3.7 DICTAMEN FINAL DE L'INFORME D'AUDITORIA

49. El dictamen final de l'informe d'Auditoria per part de l'ANC-AD i si s'escau de l'Autoritat Nacional Competent si s'escau serà un dels següents:
- “FAVORABLE”: Quan no s'evidenciï cap “No Conformitat Major” o “No Conformitat Menor”, el que comporta obtenir la Certificació de Conformitat corresponent.
 - “FAVORABLE AMB NO CONFORMITATS”: Quan s'evidenciïn “No Conformitats Menors”. i/o “No Conformitats Majors”. En aquest cas, l'entitat titular responsable del sistema d'informació auditat haurà de presentar, en el termini màxim d'un mes, un Pla d'Accions Correctives (PAC) sobre tals desviacions a l'Autoritat Nacional Competent per a la seva avaluació.
 - “DESFAVORABLE”: Quan existeixi un número significatiu de No Conformitats Majors la solució de les quals no pugui evidenciar-se a través d'un Pla d'Accions Correctives i requereix la comprovació in-situ de la seva correcta implantació a través d'una auditoria extraordinària si es creu necessari per part de l'ANC-AD.

50. La Certificació de Conformitat amb el ENS-AD únicament podrà expedir-se si el dictamen fos "FAVORABLE" o, si havent estat "FAVORABLE AMB NO CONFORMITATS", el Pla d'Accions Correctives presentat per l'entitat titular del sistema d'informació, tracta i resol les desviacions evidenciades, a criteri de l'ANC-AD.
51. Davant un dictamen "DESFAVORABLE", l'entitat titular del sistema d'informació auditat, en un termini no superior a 3 mesos des de la data d'emissió de l'Informe d'Auditoria, haurà de sotmetre's a una Auditoria Extraordinària si es creu necessari per part de l'ANC-AD, exclusivament sobre les desviacions evidenciades que, de resultar satisfactori, permetrà l'expedició del corresponent Certificat de Conformitat amb l'ENS-AD.
52. En cas d'un sistema certificat sobre el qual es detectin No Conformitats Majors, durant el període de resolució de les No Conformitats Majors el Certificat de Conformitat quedarà en suspens. En cas de no tancar les No Conformitats Majors en un termini de sis mesos el Certificat de Conformitat quedaria revocat i l'entitat auditada haurà d'eliminar el Distintiu de Conformitat de la seva entitat fins a la seva pròxima recertificació.
53. En el cas que les conclusions de l'auditoria incloguin no conformitats, l'organització auditada haurà de remetre a l'ANC-AD per a la seva aprovació un pla detallant les accions correctives que s'implementaran per a atacar la causa arrel de les no conformitats i evitar futures ocurrències. En el cas d'auditories de certificació, no podrà emetre's el Certificat de Conformitat fins a la recepció dels Plans d'Accions Correctives de totes les No Conformitats detallades en l'informe i, opcionalment, per a les observacions.

3.8 CALENDARIS DE CUMPLIMENT D'APLICACIÓ DE L'ENS-AD

54. Aquesta guia d'auditoria té, com un dels seus objectius, determinar periòdicament el nivell mínim de seguretat exigít i la data límit per al seu compliment. De tal manera es confecciona una taula amb el calendari de compliment de la l'ENS-AD, al costat dels nivells mínims:

NIVELL EXIGIT ENS-AD	NIVELL MÍNIM ENS-AD	DATA LÍMIT CUMPLIMENT MÍNIM ENS-AD
2,1	2	01/03/2025
3	2,6	30/09/2025
4	3,4	31/03/2027
5	4,4	31/03/2028

55. Tal com es mostra en l'última columna de l'anterior taula, es determina la data d'inici d'un expedient sancionador i a la imposició de sancions després de la instrucció prèvia de l'expedient que es generi de conformitat amb el que es preveu a la Llei NIS-AD. La sanció es deu al fet que existeix una falta d'adopció de les mesures per esmenar les deficiències que hagin estat detectades en l'auditoria externa.
56. Així mateix, les entitats essencials i importants disposen d'un termini de 18 mesos a comptar a la data d'entrada en vigor de la l'ENS-AD per adaptar-se al compliment de les obligacions contingues a l'article 15, exclusivament pel que es refereix a l'exigència de l'auditoria de seguretat externa prevista per a les entitats subcontractades.

ANNEX A. INCORPORACIÓ D'EXPERTS TÈCNICS A L'EQUIP D'AUDITORIA

1. En el desenvolupament de les activitats d'auditoria, l'equip auditor haurà de revisar temes tecnològics diversos, com els relacionats amb les transmissions electròniques, sistemes oberts o propietaris, mecanismes de xifratge, signatura electrònica, gestió de documents electrònics, plans de continuïtat, seguretat de les comunicacions, o altres de naturalesa anàloga. Per aquesta raó, una vegada analitzada la complexitat tecnològica, és possible que el responsable de l'auditoria consideri necessària la incorporació d'experts tècnics interns o externs (degudament anotat a l'informe d'auditoria) en determinades matèries.
2. Entre aquests experts tècnics també és possible que sigui necessari incloure professionals amb perfils especialitzats com ara:
 - experts amb coneixements jurídics,
 - experts en Procediment Administratiu,
 - experts amb coneixements relatius a la gestió de documents i arxius electrònics,
 - i altres que s'estimin pertinents en funció del sistema auditat.
3. Les necessitats de coneixement d'aquests experts dins de l'equip auditor, les establirà el responsable de l'auditoria, en el moment de definir els recursos necessaris per a la realització de l'auditoria.
4. Aquests experts estaran subjectes a les mateixes regles de l'auditoria que la resta de l'equip auditor (planificació, evidències d'auditoria, supervisió pel responsable de l'equip d'auditoria, i clàusules de confidencialitat), però no és necessari que posseeixi les mateixes qualificacions o coneixements requerides per a un auditor extern.

ANNEX B. MODEL D'ACORD DE CONFIDENCIALITAT

Els continguts dels models de confidencialitat que s'inclouen en aquest Annex, tindran la consideració de requisits mínims. Les responsabilitats per la seva aplicació, en relació als seus respectius equips involucrats, en qualsevol mesura, en l'auditoria, corresponen tant a l'organització responsable de l'equip d'auditoria, com a la del sistema d'informació auditat.

Dades de caràcter personal

Les tasques d'auditoria a realitzar no comporten, necessàriament en si mateixes, el tractament posterior ni simultani de dades de caràcter personal. Però, per la naturalesa dels serveis, és possible que s'accedeixi a dades de caràcter personal (per exemple, en alguna documentació revisada).

Per tant, atès que en alguna circumstància, es podria accedir a aquesta mena de dades, l'equip d'auditoria XXXX es compromet, en compliment de la legislació vigent quant a tractament de dades de caràcter personal, a tractar aquestes dades conforme a les instruccions del responsable de les dades de caràcter personal, als quals pogués accedir, que no els aplicarà o utilitzarà amb fi diferent al que figuri en aquest acord i contracte, ni els comunicarà, ni tan sols per a la seva conservació, a altres persones.

XXXX declara conèixer la legislació vigent en matèria de protecció de dades, i l'equip d'auditoria està instruït en aquests requisits. Per tant, en cas de tenir lloc aquest accés, a conseqüència dels serveis a prestar, es compromet a observar els requisits establerts en aquesta legislació.

D'igual forma l'organisme XXXX al qual pertany el sistema auditat es compromet a no difondre ni utilitzar per a altres fins que els de la realització de l'auditoria, qualsevol dada de caràcter personal de l'equip d'auditoria.

Informació del sistema d'informació auditat

XX es compromet a no difondre cap informació (processos, sistemes, mesures de seguretat, i qualsevol altra informació relacionada o no amb el sistema d'informació auditat, incloent-hi l'informe d'auditoria) que es pugui conèixer o a la qual es tingui accés durant la realització de l'auditoria. En aquest sentit estan instruïts tots els integrants de l'equip d'auditoria, que han signat els seus respectius acords de confidencialitat.

Una còpia dels documents de treball que s'elaborin per a la realització de la present auditoria serà custodiada per l'ANC-AD, com a evidència del treball realitzat.

Signants de l'acord de confidencialitat

Els signants de l'acord de confidencialitat seran tots i cadascun dels membres de l'equip auditor, incloent-hi experts, amb independència del moment en el qual s'incorporin a aquest.

ANNEX C. GLOSSARI

Auditoria

Procés sistemàtic, independent i documentat per a obtenir evidències d'auditoria i avaluar-les de manera objectiva amb la finalitat de determinar el grau en què es compleixen els criteris d'auditoria.

Les auditories internes, denominades en alguns casos auditories de primera part, es realitzen per la pròpia organització, o en el seu nom, per a la revisió per direcció i per a altres propòsits interns (per exemple, per a confirmar l'eficàcia del sistema de gestió o per a obtenir informació per a la millora del sistema de gestió). Les auditories internes poden formar la base per a una autodeclaració de conformitat d'una organització.

Quan dos o més sistemes de gestió de disciplines diferents s'auditen junts, es denomina auditoria combinada.

(Adaptat de la UNE-EN-ISO 19011:2012, definició 3.1).

Auditoria de sistemes d'informació

1) L'Auditoria de sistemes d'informació és el procés metodològic, realitzat amb independència dels elements auditats i amb objectivitat, de recollir, agrupar i avaluar evidències per a determinar si els sistemes o tecnologies de la informació salvaguarden els actius, mantenen la integritat de les dades, contribueixen a l'assoliment dels fins de l'organització i utilitzen eficientment els recursos.

2) L'activitat d'auditoria ha d'avaluar les exposicions al risc referides al govern, operacions i sistema d'informació de l'organització, en relació amb la fiabilitat i integritat de la informació, l'eficàcia i eficiència de les operacions, la protecció d'actius, i el compliment de lleis, regulacions i contractes.

Abast de l'auditoria

Extensió i límits d'una auditoria. L'abast d'una auditoria inclou generalment una descripció de les ubicacions, les unitats de l'organització, les activitats i els processos, així com el període de temps cobert (adaptat de la UNE-EN-ISO 19011:2012, definició 3.14).

Elements als quals comprèn l'auditoria de l'ENS-AD: els sistemes que estaran en revisió, l'entitat responsable d'aquests sistemes, els elements de l'estructura tecnològica, personal vinculat als elements anteriors, períodes de temps. Dins del context d'aquesta guia té una relació directa amb la Declaració d'Aplicabilitat.

Auditor

Persona que duu a terme una auditoria (adaptat de la UNE-EN-ISO 19011:2012, definició 3.8).

El professional amb formació i experiència contrastable sobre les matèries a auditar, que reuneix les condicions, a més de les de coneixements i competència, d'actuar de manera independent. Fa les tasques d'auditoria.

Auditor intern

Pertany a una unitat independent dins de l'entitat al qual pertanyen els elements objecte de l'auditoria, amb funcions i autoritat clarament definides, que pot no tenir responsabilitats operatives, directives o de gestió dels processos, sistemes o àrees auditats.

Auditor extern

És independent laboralment a l'organisme on realitzarà l'auditoria.

Comprovació

- 1) Verificar, confirmar la veracitat o exactitud d'alguna cosa.
- 2) Dins del context d'aquesta guia, són verificacions de la realització de controls, de l'establiment de mesures de seguretat, i de documentació de polítiques, entre altres, dins dels requeriments establerts per la norma de referència en l'auditoria.

Conformitat

Compliment d'un requisit (UNE-EN-ISO 19011:2012).

Control / Controls

- 1) Regulació, manual o automàtica, sobre un sistema.
- 2) Mecanisme o procediment que evita, prevé, o detecta un risc.
- 3) En el context d'una auditoria, aquests poden ser classificats en preventius, detectius i correctius.

Criteri d'auditoria

Conjunt de polítiques, procediments o requisits usats com a referència enfront de la qual es compara l'evidència d'auditoria (UNE-ISO/IEC 19011:2012)

Compliment

Veure "prova de compliment".

Dictamen

Opinió y judici que es forma o s'emet sobre alguna cosa.

Dictamen d'auditoria

Veure "informe d'auditoria".

Efectivitat / Eficàcia

Capacitat d'aconseguir l'efecte que es desitja o s'espera.

Evidència d'auditoria

Registres, declaracions de fets o qualsevol altra informació que és pertinent per a les troballes d'auditoria i que és verificable. L'evidència d'auditoria pot ser qualitativa o quantitativa (UNE-EN-ISO 19011:2012).

Les evidències consisteixen, principalment, en les demostracions i testimoniatges (documentals, automatitzades, etc.) dels resultats de l'aplicació dels procediments d'auditoria (proves). Aquestes han de ser suficients per a suportar les conclusions de l'auditor. Per a això han d'acreditar determinades situacions o fets objectius quant als fets als quals es refereixen. L'avaluació d'aquestes evidències correspon a l'auditor per a documentar la seva troballa.

Expert tècnic

Persona que aporta experiència o coneixements tècnics específics a l'equip auditor. El coneixement o experiència específics són els relacionats amb l'organització, el procés o l'activitat a auditar.

Guia

Persona designada per l'auditat per a assistir a l'equip auditor.

Troballa d'auditoria

Resultats de l'avaluació de l'evidència d'auditoria enfront dels criteris d'auditoria. Les troballes d'auditoria poden indicar conformitat o no conformitat. Poden conduir a la identificació d'oportunitats de millora o al registre de bones pràctiques. Si els requisits d'auditoria es seleccionen d'entre els requisits establerts, la troballa d'auditoria es denomina "compliment" o "no compliment" (UNE-EN-ISO 19011:2012).

Informe d'auditoria

És el producte final de les tasques realitzades en una auditoria. En l'informe l'auditor comunica, a qui correspongui, els resultats de les tasques realitzades, amb els resultats obtinguts.

Limitacions al abast

Són aquells registres o documents, o elements de l'abast de l'auditoria, als quals, encara que previstos en les revisions planificades, per a aconseguir els objectius de l'auditoria, l'auditor no ha pogut tenir accés, per diferents raons, i la restricció d'accés de les quals pot impactar en les conclusions de l'auditoria. Han d'estar reflectides en l'informe d'auditoria. Dins del context d'aquesta guia d'auditoria, encara que podrien sorgir en la definició de l'abast, aquesta situació hauria de ser excepcional. Si les restriccions sorgeixen en la fase inicial de delimitació de l'abast, l'auditor ha d'indicar-lo, a més d'en l'informe final, en la planificació. Així

mateix, si sorgeix en la fase inicial, ha d'indicar-se el possible impacte en la realització de l'auditoria, i l'obtenció de les conclusions en relació a l'objectiu de l'auditoria. És convenient que en tots els casos, l'auditor requereixi que es comuniqui per escrit, la restricció d'accés a registres, documents o elements a auditar, i justificats per l'objectiu de l'auditoria.

No conformitat

Incompliment d'un requisit (UNE-EN-ISO 19011:2012).

Objectivitat

Veure "opinió independent i objectiva".

Objectiu de l'auditoria

- 1) Les fites específiques que ha d'aconseguir l'auditoria.
- 2) En el context d'aquesta guia, arribar amb conculore si es compleix amb el requerits per les normes de referència.

Observació

Veure "probes de auditoria".

Opinió independent i objectiva

- 1) Independent: Que no té dependència, que no depèn d'un altre.
- 2) Objectiva: Que pertany o relatiu a l'objecte en si mateix, amb independència de la pròpia manera de pensar o de sentir.
- 3) L'auditor ha de jutjar i opinar sobre els resultats de l'auditoria, en funció de l'objectiu i abast d'aquesta, lliure de tota parcialitat o biaix que pugui afectar de manera negativa en els resultats de l'auditoria, i que pugui conduir a una interpretació errònia dels fets identificats.

Pla d'auditoria

Descripció detallada (pas a pas) dels procediments d'auditoria (documentació, proves, etc.) que s'han de realitzar durant l'execució del treball d'auditoria per a aconseguir l'objectiu d'aquesta. En el pla de l'auditoria també s'inclou l'assignació de tasques, dates de realització de les tasques, i recursos necessaris per a desenvolupar l'auditoria.

Principis de segregació de funcions

- 1) Principi: Norma o idea fonamental que regeix el pensament o la conducta.
- 2) La separació o segregació de funcions és una regla bàsica en els controls: evitar que una persona pugui dominar tot un procés, de tal forma que errors o

omissions, o incompliments de controls no puguin ser identificats. Per tant, l'auditor ha d'identificar on no es compleix amb aquesta norma fonamental, per a avaluar l'impacte en l'efectivitat dels controls.

Procediments d'auditoria

Comprenen el procés d'auditoria: habitualment al·ludeixen als processos relacionats amb la definició de les proves, la seva planificació i la seva execució. Les proves d'auditoria poden ser de compliment o substantives, segons el seu objectiu. Així mateix, les tècniques d'auditoria utilitzades en qualsevol tipus de les proves esmentades anteriorment poden ser: observació de la realització de tasques, revisió de documentació, entrevistes, realització de proves tècniques, revisió d'evidències del compliment de controls, etc. Entre aquestes últimes es poden incloure els criteris per a la selecció de mostres d'elements a revisar en determinades proves.

Proves d'auditoria

- 1) Permeten obtenir evidència i verificar la consistència dels controls existents i també mesurar el risc per deficiència d'aquests o per la seva absència.
- 2) Es dissenyen i planifiquen per a assegurar que els controls es dissenyen adequadament i funcionen de manera efectiva i continuada.

Proves de compliment

Permeten determinar si un control s'està realitzant de la forma prevista en les normes i polítiques de seguretat establertes per l'entitat responsable de la SI (seguretat de la informació). El seu objectiu principal és determinar si el control es realitza i si els seus resultats són efectius.

Proves substantives

Permeten confirmar l'exactitud de determinades situacions o fets, però fonamentalment permeten substanciar l'impacte i abast d'una deficiència, o incidència de seguretat (en el context d'aquesta guia), amb projecció sobre la integritat de determinada informació o d'un procés. Exemple: en la revisió d'un inventari de còpies de seguretat, una prova de compliment pot determinar si els controls previstos s'estan complint o no, però amb una prova substantiva, es podria determinar quants, i /o quins elements no estan inclosos en l'inventari.

Recomanacions

Poden ser part de l'informe d'auditoria, on a més d'incloure les conclusions de les tasques d'auditoria realitzades, i identificar les deficiències observades, es poden incloure suggeriments concrets per a la solució de les fallades identificades.

Requisit

- 1) Circumstancia o condició necessària per a alguna cosa.

2) Dins del context d'aquesta guia, són les condicions, en ocasions mínimes, a complir pels auditors.

3) A l'auditoria se sol indicar que existeixen "requisits" o mandats mínims que ha de complir el procés d'auditoria, com ara establir l'abast i objectiu de l'auditoria, realitzar un programa d'auditoria, i les proves relacionades, així com l'emissió d'un informe, entre altres.

Responsabilitat

1) Obligació o deure de realitzar alguna acció.

2) Dins del context d'una auditoria, s'han d'establir, per exemple, responsabilitats mínimes per a la funció d'auditoria, responsabilitats del compliment de la metodologia d'auditoria, i els seus requisits mínims.

3) L'auditor és responsable de l'opinió i les conclusions abocades en l'informe d'auditoria.

Satisfacció d'auditoria

1) Satisfer: Complir, omplir uns certs requisits o exigències.

2) Dins del context de l'auditoria, es refereix al fet que el programa o pla d'auditoria, ha de complir amb els objectius d'auditoria, i les tasques realitzades amb aquest.

Selecció de mostres

Es poden aplicar criteris de mostreig estadístic o no, per a seleccionar elements a revisar en una determinada prova. La qualitat de la mostra i de la selecció dels elements de la mostra pot facilitar l'anàlisi dels resultats d'una prova i també la sustentació d'una conclusió d'auditoria. S'utilitza fonamentalment quan existeix una població homogènia d'elements a seleccionar, per exemple: comptes d'usuaris.

Suficiència de les evidències

Les evidències que suporten una conclusió han de ser suficients (bastantes), i rellevants (significatius), per a suportar les conclusions i opinió del auditor.

Supervisió

1) Exercir la inspecció superior en treballs realitzats per altres.

2) Les tasques de l'equip d'auditoria han de ser supervisades pel responsable de l'auditoria per a assegurar que s'ha complert amb l'objectiu de l'auditoria dins de l'abast previst.

Verificació

Qualsevol de les accions d'auditoria encaminades a la comprovació l'acarament, el contrast i l'examen d'evidències, registres i documents.

ANNEX D. BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA

A la realització d'aquesta auditoria s'utilitzaran, a més dels mínims requisits d'aquesta guia, els criteris, mètodes de treball i de conducta generalment reconeguts, així com la normalització nacional i internacional aplicables a les auditories.

A continuació, s'inclouen referències bibliogràfiques que poden ajudar als auditors en el desenvolupament del seu treball:

- ISO/IEC 27001 - Information technology -- Security techniques -- Information security management systems – Requirements
- UNE-ISO/IEC 27001 – Tecnologia de la Informació. Tècniques de Seguretat. Sistemes de Gestió de la Seguretat de la Informació (SGSI). Requisits
- ISO/IEC 27005 - Information technology -- Security techniques -- Information security risk management.
- ISO/IEC 27006 - Information technology -- Security techniques -- Requirements for bodies providing audit and certification of information security management systems.
- UNEIX 71504 – Metodologia d'anàlisi i gestió de riscos per als sistemes d'informació.
- UNE-EN ISO/IEC 17065:2012 - Avaluació de la conformitat. Requisits per a organismes que certifiquen productes, processos i serveis.
- Information Systems Audit and Control Association - www.isaca.org: en aquesta entitat es posa a la disposició dels auditors de sistemes d'informació, diferents estàndards, directrius i procediments d'auditoria que poden ser d'utilitat per als auditors, ja que la majoria d'ells tenen en compte els aspectes de seguretat, incloent-hi alguns específics sobre seguretat.
 - Les directrius són una ampliació dels estàndards, per a facilitar l'aplicació d'aquests últims: requisits de les evidències d'auditoria, utilització d'eines de programari d'auditoria, externalització de serveis, documentació i registres de l'auditoria, anàlisi forense, privacitat, revisió de la seguretat, i altres més, en alguns casos relacionades amb sistemes d'informació específics.
 - Els procediments d'auditoria proporcionen exemples concrets o models de programes i proves d'auditoria: avaluació de sistemes de xifratge, de tallafocs, signatures electròniques, i similars.
- El Institute of Internal Auditors – www.theiia.org també té disponibles guies d'auditoria per a diversos sistemes, i de controls per a sistemes d'informació.